

Natasja Smit maakt van Yurls een digitale leeromgeving

'Je moet jezelf niet te belangrijk maken'

De digitale revolutie is in volle gang in het onderwijs. Voor- en tegenstanders van iPad-scholen rollen met enige regelmaat over elkaar heen en voeren verhitte middel-en-doel-discussies. Uitgevers en andere educatieve softwareproducenten maken digitaal lesmateriaal waarmee individueel, adaptief en verrijkend onderwijs aangeboden wordt. Interessant is zeker ook het Yurls-initiatief. Met deze tool verzamelen leerkrachten internetbronnen die ze in de les in kunnen zetten. Natasja Smit van de Heilig Hartschool uit het Groningse Mussel voegde hier nog een functie aan toe: de digitale leeromgeving.

Tekst en fotografie:
Frank Stienissen

Met deze digitale leeromgeving kunnen de leerlingen van de bovenbouwgroepen 6, 7 en 8 zelfstandig aan de slag. Zowel leerkracht als leerlingen zijn enthousiast. Smit: "Ik heb 19 leerlingen uit drie groepen in de klas, een zeer heterogene groep dus. Om alle leerlingen goed te bedienen moet je vernieuwend, creatief en vooral flexibel zijn. Klassikaal frontaal lesgeven is hier echt niet aan de orde. Je moet dus durven loslaten. Samenwerkend leren staat in mijn groepen centraal en mijn ervaring is dat de resultaten dan vaak net zo goed of zelfs beter zijn. Ik kan gewoonweg niet iedereen op ieder moment van instructie en feedback voorzien."

Ook met haar eigen Yurls-pagina, Kieskast genaamd (www.kieskast.yurls.net), probeert ze haar leerlingen informatie aan te reiken waarmee ze zelfstandig aan de slag kunnen. "Het idee van internetinstructie ontstond eigenlijk toen mijn dochter op de havo zat. Ze had toen geschiedenis van een leraar waar ze niet zo veel van opstak. Op een gegeven moment hoor ik 's avonds een mannenstem op haar kamer. Even later zie ik dat ze op haar laptop zit te kijken naar een filmpje waarin een man haar vertelt over de handelsmissies van de VOC. Voor haar was die uitleg duidelijker én interessanter dan die van haar eigen leraar. Op mijn vraag of ze dat vaker deed, antwoordde ze: 'Ja, dat doe ik met elke les.'"

Tijd als beperkende factor

Omdat haar instructietijd beperkt is, besloot Smit op zoek te gaan naar goede instructievideo's voor haar leerlingen. Als ze nu een bepaald thema behandelt, plaatst ze ook informatieve links en video's op haar Kieskast. "Zo had ik een keer het lijdend voorwerp uitgelegd, maar niet iedere leerling pakt dat even goed en snel op. En dan komen ze de volgende dag naar me toe met de vraag om het nog een keer uit te leggen. Natuurlijk wil ik dat met liefde en plezier doen, maar ik zit met drie groepen en iedereen verdient aandacht. Waar haal ik dan de tijd vandaan?"

Nu bekijken de kinderen eerst de informatie die ze via Yurls wordt aangeboden en als er dan nog vragen zijn, dan wordt het thema nogmaals besproken. Volgens Smit geeft dat haar voldoende lucht om iedere leerling de juiste aandacht te geven.

Opbouwfase

Smit vertelt dat ze nog in de opbouwfase zit. Alle instructievideo's wil ze eerst zelf bekijken en beoordelen en als het nodig is, sleutelt ze zelf iets in elkaar. "Maar je moet ook niet te bang zijn. Er staan tal van rekenfilmpjes op YouTube die gewoon goed zijn. De site www.1001docenten.nl is een vergaarbak van allerlei instructie-filmpjes. Daar heb ik een paar heel mooie tussen gezien, die je zo kunt gebruiken. Ik ben niet bang dat de uitleg anders is dan de methode die ik gebruik. Ik denk dat kinderen daardoor absoluut niet in de war raken. Je moet jezelf niet te belangrijk maken. Denk je nou echt dat jij de enige bent die jouw kind dat kan leren? Ik vind dat een kind vooral zijn eigen manier van leren moet ontdekken. Jouw didactische methode kan prima zijn, maar het aha-momentje kan ook uitstekend via een andere methode komen."

Wel benadrukt Smit dat bijvoorbeeld zwakke rekenaars gebaat zijn bij een standaardmethode. Maar ook hiervan zegt ze: "Maar dat hoeft natuurlijk niet de manier te zijn die ik hanteer." Nu zet ze er nog maar één filmpje per thema op, maar in de toekomst wil ze er misschien wel meer instructievideo's met meer invalshoeken op plaatsen.

Enthousiaste leerlingen

Smit is met het digitale leren in aanraking gekomen via haar opleiding. Als zij-in-stromer – ze werkte op een accountantskantoor – deed ze tussen 2007 en 2009 de topopleiding aan de Stenden Hogeschool in Meppel. Toch is het vooral haar collega Ria Mencken (groep 1 en 2) geweest die haar voor Yurls enthousiast heeft gemaakt. Smit: "Ria heeft een van de grootste Yurls-sites van Nederland. Meer dan een miljoen mensen hebben haar site inmiddels bezocht. Ria gebruikt de site vooral zoals hij oorspronkelijk bedoeld is. Als je een les aan het voorbereiden bent, dan wil je misschien wat sites laten zien op het digibord. Met Yurls heb je die informatie overzichtelijk gerangschikt en direct bij de hand. Zo ben ik er ook mee begonnen."

Gaandeweg ontdekte ze dat haar kinderen het ook leuk vonden als ze er extra informatie opzette. Aanvankelijk was dat een spelletje of een testje. Toen ook de mogelijkheid ontstond om er een tekstblokje op te plaatsen met een opdracht, was in feite de digitale leeromgeving geboren. "Eerst stonden er twintig tabs (lees thema's, red.) open en had ik er geen zicht op wie wat aan het doen was of wat het effect was. Nu behandelen we telkens één onderwerp en zet ik er ook de vaste digitale oefentaken bij op. Door bijvoorbeeld op Rekenentuin.nl te klikken zitten ze binnen Yurls direct op de goede site." Eens in de twee weken maakt Smit een nieuwe tab aan. Het aanmaken van zo'n tab vergt haar ongeveer twee tot drie uur per keer. "Gewoon lekker op een zondagmiddag met de iPad op de bank. Ik google wat, kijk naar andere Yurls-gebruikers. Zo verzamel ik in no time een aantal goede voorbeelden. Hartstikke makkelijk." Hoewel ze zichzelf absoluut geen computerfreak noemt, maakt ze daarbij gebruik van een paar handige apps. "Ik heb een app, Explain Everything – lijkt een beetje op Powerpoint – waarop je kunt schrijven en tekenen, je kunt er tekst op invoeren, je kunt heel makkelijk plaatjes verkleinen en je kunt iets inspreken, en als je tevreden bent dan kun je publiceren op YouTube en dan pik ik 'm weer op naar Kieskast. Een kind kan de was doen. Explain Everything kost 3 of 4 euro, maar er zijn ook apps die gratis zijn en ook daar kun je al heel veel mee doen, Educreations bijvoorbeeld."

Yurls is een open omgeving, je kunt alles met elkaar delen.

Over tien jaar

De Heilig Hartschool in Mussel maakt deel uit van de stichting Fidarda. Namens de stichting zit Smit in de werkgroep die een app aan het ontwikkelen is die de papieren weektaak gaat vervangen. In deze werkgroep wordt ook vaak gesproken over hoe het onderwijs er over tien jaar uit zal zien. "In die werkgroep hebben we het uiteraard ook over digitale leeromgevingen. Ik weet nu nog niet of ik Yurls daarin kan inpassen. Yurls is een open omgeving, je kunt alles met elkaar delen. Dat is natuurlijk een groot voordeel, maar daar zitten ook grote nadelen aan. Persoonlijke bijdragen van leerlingen bijvoorbeeld wil je niet altijd delen met de buitenwereld. Ook de communicatie met de ouders wil je niet via een open site voeren. Maar dat een digitale leeromgeving een grote vlucht gaat nemen, staat voor mij wel vast. In zo'n omgeving kunnen leerlingen binnen hun eigen interesseveld, op hun eigen manier en in hun eigen tempo leren. Bovendien denk ik dat de computer sommige dingen ook veel beter kan, denk maar aan allerlei rekenoefeningen."

Nu plaatst Smit alle teksten en beelden nog zelf op de site, maar ze zou het heel leuk vinden als ook de leerlingen een bijdrage aan de Yurls-pagina zouden kunnen leveren. "Nog mooier is het natuurlijk als ik daar directe feedback op kan geven. Pure individuele communicatie, helemaal van deze tijd, dat zou top zijn. Het zou me niet verbazen als Sipke Kloosterman, de bedenker van Yurls, daar op een of andere manier mee bezig is. Hoewel de kracht van Yurls natuurlijk ligt in het open karakter ervan. Maar misschien kan het allebei wel, het hoeft elkaar niet te bijten."

Smit zit niet stil. Op dit moment doet ze in Zwolle de master Learning and innovation. "Daar komen regelmatig zaken aan de orde waar we hier ook mee worstelen. Heel erg gechargeerd gezegd geven we nu nog les zoals we dat honderd jaar geleden deden, maar het is een gegeven dat we nu mensen opleiden voor beroepen die nog niet eens bestaan. Daar moeten we op inspelen. Leerlingen moeten eigenaar worden van hun eigen leerproces, ze moeten hun eigen doelen benoemen en daarop kunnen reflecteren. Nee, ik ben niet bang dat over een paar jaar iedereen met zijn neus in de iPad zit; samenwerken, samen problemen oplossen blijft heel belangrijk. Voor mij zijn de computer en het internet daarbij een handig hulpmiddel. Zeker geen doel op zich."

Zie voor meer informatie over Kieskast op Leraar24:
<http://www.leraar24.nl/video/5689/yurls-als-digitale-leeromgeving>

Het ontstaan van Yurls

Eind jaren negentig werkte de oprichter van Yurls, Sipke Kloosterman, op een school voor speciaal basisonderwijs in Rotterdam. Omdat beschikbare methoden vaak niet aansloten bij de mogelijkheden van zijn leerlingen was hij voortdurend op zoek naar aanvullend lesmateriaal. Relevante internetbronnen verzamelde hij op een A4 en deelde die met zijn collega's. Toen het internet een grote vlucht nam, deelde hij die bronnen via het internet. Het resulteerde in zijn eerste website Internetwijzer Basisonderwijs, gebaseerd op het concept van de toen populaire startpagina's. Met de komst van het digitale schoolbord steeg het aantal bruikbare websites enorm en de mogelijkheden van een volgende website Digibord op School bleken al snel te beperkt.

Hij ontdekte dat de beste verzameling internetbronnen een verzameling is die leerkrachten zelf kunnen samenstellen waarbij men zich kan beperken tot die bronnen die voor hem of haar relevant zijn en waarbij men het gevonden materiaal ook kan delen met collega's. Yurls (Your URLs) is de uitwerking van dit idee. Momenteel ontvangt Yurls dagelijks tienduizenden unieke bezoekers en het gebruik van Yurls beperkt zich al lang niet meer tot alleen het verzamelen van bronnen. De ontwikkeling van Yurls wordt voor een groot deel bepaald door opmerkingen en suggesties van gebruikers en op die manier blijft Yurls voorzien in de behoefte die bij de gebruikers aanwezig is.

Voor meer informatie:
www.yurls.net
www.twitter.com/yurls
<http://voorbeeld.yurls.net>